

SONDAŻ DELIBERATYWNY W POZNANIU

Zagospodarowanie Stadionu Miejskiego
przy ul. Bułgarskiej po EURO 2012

Szanowni Państwo!

Dziękujemy uprzejmie za wyrażenie zgody na uczestnictwo w Konsultacjach Społecznych dotyczących przyszłości Stadionu Miejskiego przy ulicy Bułgarskiej, obecnie przebudowywanego na potrzeby Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 r.

Przedstawiamy materiały informacyjne, z których dowiedzie się Państwo o funkcjach nowoczesnych stadionów oraz sposobach ich użytkowania; o bazie sportowo-rekreacyjnej w Poznaniu, aktywności fizycznej poznaniaków oraz historii i dotychczasowych funkcjach Stadionu Miejskiego przy ulicy Bułgarskiej. Materiały są przygotowaniem do dyskusji, która odbędzie się 21 listopada 2009 r.

Państwa uczestnictwo w Konsultacjach oraz wyrażone opinie przyczynią się do stworzenia takiego planu rozwoju Stadionu, który będzie najlepszy dla Miasta, jego Mieszkańców oraz Kibiców.

Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z materiałami oraz na debatę 21 listopada.

Zespół Projektu Społecznego EURO2012

Spis treści

1. FUNKCJE NOWOCZESNEGO STADIONU	4
2. STADIONY W EUROPIE: PRZYKŁADY WYKORZYSTANIA	7
2.1. Stadion Miejski w Manchesterze	7
2.2. Stadion Amsterdam ArenA	9
2.3. Stadion Narodowy Francji	12
2.4. Stadion Olimpijski w Monachium	15
3. SPORT W POZNANIU	19
3.1. Obiekty sportowe w Poznaniu	19
3.2. Aktywność sportowa i rekreacyjna poznaniaków	22
3.3. Imprezy sportowe w Poznaniu	24
4. STADION MIEJSKI przy ul. Bułgarskiej w POZNANIU	25
4.1. Historia Stadionu	25
4.2. Finansowanie modernizacji Stadionu na EURO 2012	27
4.3. Wstępne plany dotyczące wykorzystania Stadionu Miejskiego po EURO 2012	28
5. PROPOZYCJE UŻYTKOWANIA STADIONU MIEJSKIEGO	30
6. SONDAŻ DELIBERATYWNY	38
6.1. Na czym polega metoda?	38
6.2. Jak przeprowadza się sondaż deliberacyjny?	38

1. Funkcje nowoczesnego stadionu

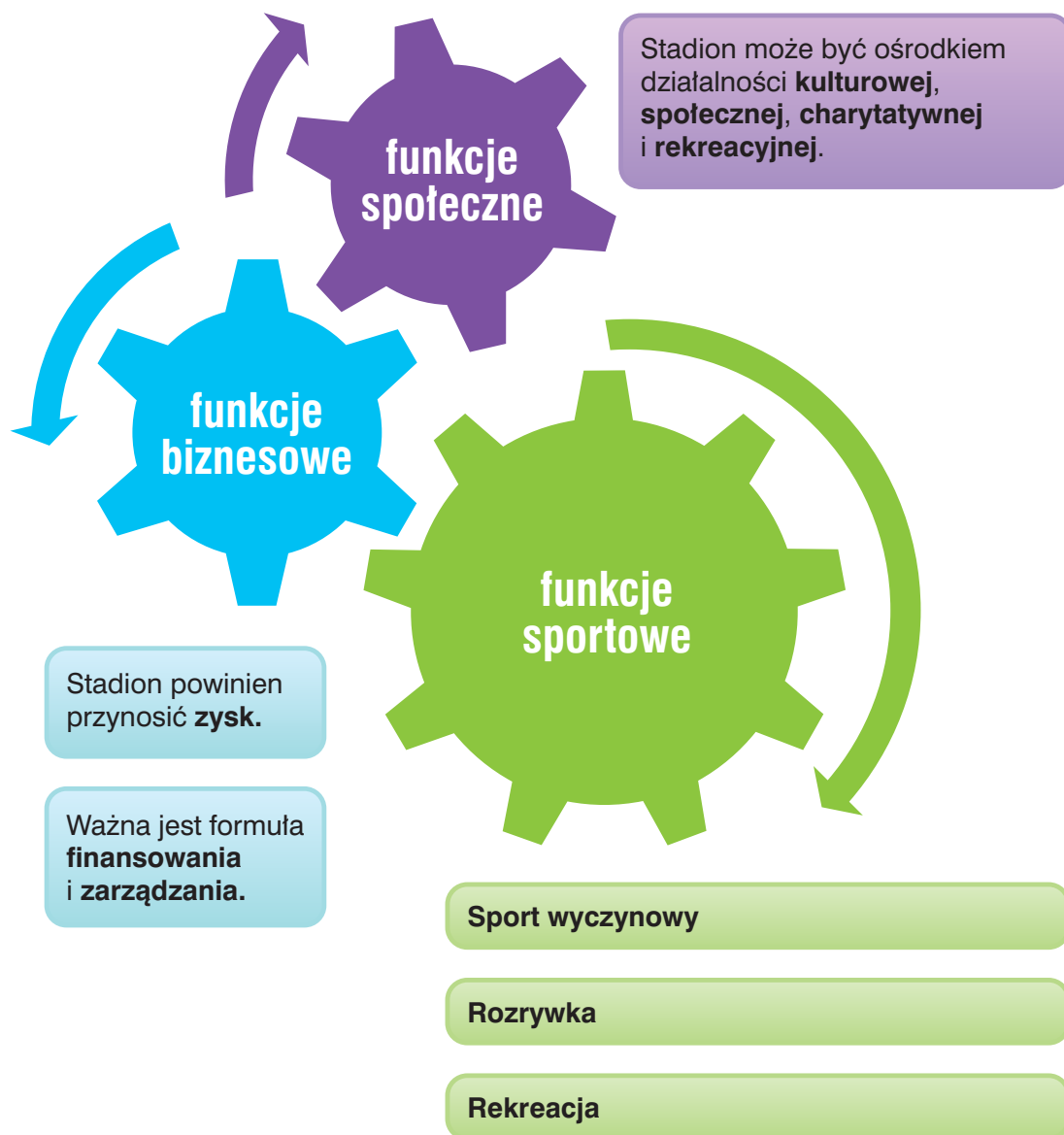
W 2012 r. Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej – jedna z najbardziej prestiżowych imprez sportowych na świecie – odbędą się w Polsce. Miastami goszczącymi mecze piłkarskie będą Warszawa, Gdańsk, Wrocław i Poznań.

Na potrzeby EURO 2012 wybrane miasta budują nowe stadiony lub przebudowują istniejące. W Poznaniu przebudowywany jest Stadion Miejski przy ulicy Bułgarskiej.

Stadiony mają starą i bogatą historię. Wielkie stadiony istniały w starożytnej Grecji i Rzymie. Natomiast pierwsze nowoczesne stadiony zaczęły powstawać w XIX w., gdy odrodziła się idea sportu jako sposobu prowadzenia zdrowego trybu życia, spędzania czasu wolnego, rozrywki oraz jednoczenia ludzi w kraju i na świecie wokół wartości takich jak uczciwa rywalizacja, współpraca i pokój.

Styl budowania stadionów zaczął się zmieniać pod koniec lat 1980.

- Obecnie stadiony zyskują charakter **wielofunkcyjny**, co oznacza, że nie pełnią już funkcji jedynie sportowych. Rzadko też stadion przeznaczony jest na rozgrywki sportowe jednego rodzaju, np. piłkarskie. Stadion to przede wszystkim miejsce rozgrywek sportowych, ale również hala koncertowa, obiekt treningowy, centrum sportu, rekreacji i edukacji prozdrowotnej, centrum biznesowe, handlowe, konferencyjne lub rozrywkowe, miejsce do organizowania rozmaitych imprez, a także miejsce do sesji zdjęciowych lub studio filmowe, a nawet miejsce do zawierania ślubu.
- Zakłada się, że na stadionie i wokół niego będzie się odbywać wiele rozmaitych imprez i wydarzeń: rozrywkowych, biznesowych, kulturalnych. **Z samej płyty boiska zazwyczaj można korzystać jedynie przez parę godzin tygodniowo**, jednakże nowoczesne technologie umożliwiają jej przykrywanie, aby mogła służyć innym celom, np. koncertom.

- Obecnie bardzo często stadiony stają się ośrodkami **rozmaitych form działalności społecznej**: promocji zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku; angażowania wykluczonych grup społecznych, zwłaszcza dzieci, młodzieży i osób starszych; prowadzenia akcji charytatywnych; organizowania masowych imprez sportowych, kulturalnych i rozrywkowych.
- Podejmowane są starania, aby stadion był samowystarczalny pod względem finansowym, a nawet przynosił **zyski**. Można to osiągnąć np. komercjalizując nazwę stadionu, czyli sprzedając prawa do nazwy firmie np. Commerzbank Arena we Frankfurcie, udostępniając powierzchnię reklamową wokół płyty stadionu i wokół budynku stadionu,

dzierżawiąc płytę stadionu, wynajmując pomieszczenia wokół stadionu na cele biznesowe (konferencje, wydarzenia firmowe) i rozrywkowe oraz zwiększając liczbę widzów.

- Bywa, że stadiony są budowane w zdegradowanych dzielnicach miejskich. Służą następnie jako ośrodki ożywienia gospodarczego i społecznego.
- Współczesne stadiony nierzadko są **dziełem sztuki architektonicznej**, symbolem miasta i obiektem masowej turystyki.
- Na nowoczesnych stadionach ogromny nacisk kładzie się na **komfort** klientów (np. skrócenie czasu wchodzenia i wychodzenia z obiektu, wygodne krzesła, ruchome zadaszenie obiektu, dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz **względy bezpieczeństwa**. Nowo powstające stadiony są obiektami „inteligentnymi”, wyposażonymi w zintegrowany system telekomunikacyjny.

Nowoczesne stadiony są niezwykle **kosztowne**, np. koszt budowy Stadionu Narodowego Francji wyniósł ok. 285 mln euro. Zazwyczaj w finansowanie budowy stadionu angażuje się kilka podmiotów, które nierzadko zawiązują spółkę. Są to najczęściej władze publiczne (centralne i samorządowe) oraz podmioty prywatne (kluby piłkarskie, korporacje).

Ogromne znaczenie ma również **formuła zarządzania stadionu**. W Polsce można wyróżnić trzy potencjalne rozwiązania:

2. Stadiony w Europie: przykłady wykorzystania

2.1. Stadion Miejski w Manchesterze

(City of Manchester Stadium, COMS, Eastlands)

Stadion w Manchesterze jest dwunastym pod względem wielkości stadionem w Wielkiej Brytanii. Mieści ok. 48 tys. widzów piłkarskich oraz ok. 60 tys. fanów muzyki. Został oddany do użytku 25 lipca 2002 jako stadion lekkoatletyczny i 10 sierpnia 2003 r. jako stadion piłkarski.

Geneza Stadionu

Budowa Stadionu miała stać się elementem szeroko zakrojonej strategii ożywienia zniszczonego przemysłowego terenu wschodniego Manchesteru. Na początku lat 1990. Manchester przystąpił do konkursu na zorganizowanie Olimpiady – przegrywając dwukrotnie na rzecz Atlanty i Sydney oraz do konkursu na Stadion Narodowy – przegrywając na rzecz Wembley. Ostatecznie w 1997 r. Manchester został wybrany na organizatora lekkoatletycznych **Igrzysk Wspólnotowych** w 2002 r.

Finansowanie

Teren pod przyszły Stadion w 1992 r. został zakupiony i przygotowany pod budowę ze środków rządowych. Ze 110 mln funtów potrzebnych do zbudowania Stadionu 77 mln przekazał brytyjski totalizator sportowy, Sport England, zaś resztę zapewniło miasto Manchester. Troska o samowystarczalność finansową Stadionu sprawiła, że rada miejska zdecydowała się wydzierżawić obiekt na 250 lat najbogatszemu klubowi piłkarskiemu na świecie – Manchester United, który sfinansował też przekształcenie stadionu lekkoatletycznego w stadion piłkarski.

Działalność główna oraz dodatkowa

1. Na Stadionie co najmniej raz na dwa tygodnie odbywa się mecz piłkarski; ponadto mają tam miejsce rozgrywki ligi rugby oraz międzynarodowe mecze piłki nożnej kobiet.
2. Na Stadionie regularnie odbywają się masowe koncerty muzyki rozrywkowej.
3. Wokół Stadionu i w jego obrębie powstał kompleks handlowo-rozrywkowy (restauracje, centra konferencyjne i konsultingowe, miejsca wydarzeń towarzyskich). Na Stadionie można również zawrzeć związek małżeński.
4. Władze miasta konsekwentnie realizowały strategię, zgodnie z którą Stadion miał stać się ośrodkiem odnowy miejskiej wschodniego Manchesteru oraz aktywności społecznej, a także miejscem, gdzie mieszkańcy będą chcieli spędzać wolny czas. Obecnie jest on elementem największego zespołu obiektów sportowych w Europie nazwanego **Miastem Sportu** (*Sportcity*). Odbywają się tu liczne zajęcia sportowe i pozasportowe. Realizowane są też programy społeczne, jak program „**Miasto we wspólnocie**” (*City in the Community*), rozpoczęty w 1986 r. przez klub piłkarski Manchester City. Jego celem jest nawiązanie więzi z mieszkańcami dzielnicy i miasta. Służą temu liczne projekty zorganizowane wokół motywów przewodnich: Sport&Przygoda, Młódzież, Zdrowie&Styl Życia, Umiejętności&Rozrywka, w które rocznie angażuje się ok. 300 tys. ludzi. Jako przykład działania można podać organizację w czasie wakacji przez klub piłkarski szkółek gry w piłkę nożną dla chłopców i dziewcząt w wieku 6-14; co piątek trenerzy udzielają darmowych lekcji dla młodzieży w wieku 11-16 lat, a co 12 tygodni organizowane są mecze szóstek piłkarskich (*City Sixes*). **Ruszaj się, Manchesterze** (*Getting Manchester moving*) to program, który pokazuje ludziom, że aktywność fizyczna może stać się częścią ich codziennego życia. Od 2007 r. wzięło w nim udział ponad 40 tys. ludzi, a 100 tys. odwiedziło jego stronę internetową. **Program Kikz – osiąganie celów poprzez piłkę nożną** (*Kikz – goals through Football*) jest skierowany do 300 młodych ludzi tygodniowo. Celem programu jest zaangażowanie młodzieży w konstruktywne działania, zniesienie ba-

rier między policją a młodymi ludźmi, zmniejszenie przestępczości i antyspołecznych zachowań w niektórych granicach, stworzenie im szansy gry (również profesjonalnej), trenowania oraz sędziowania, a zatem kształtowania ścieżek kariery dzięki edukacji i szkoleniom.

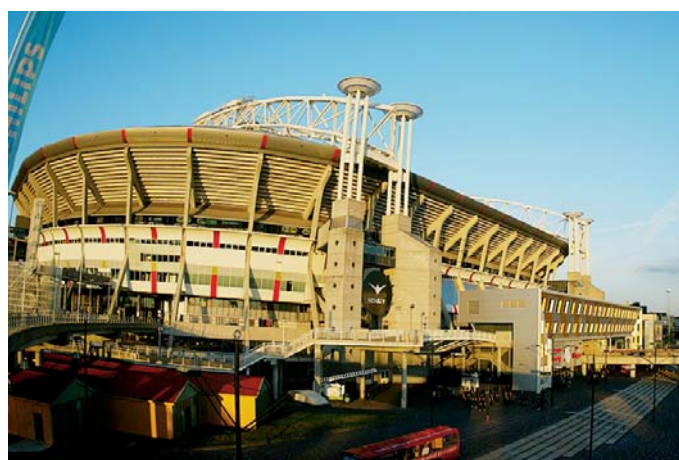
Podsumowanie

1. Budowa Stadionu w Manchesterze była elementem szeroko zakrojonej strategii odnowy miejskiej zdevastowanych wschodnich terenów miasta.
2. Radzie miejskiej w Manchesterze od początku zależało na samowystarczalności finansowej przedsięwzięcia. Budowa Stadionu została w większej mierze sfinansowana ze środków SportEngland, przebudowę finansował zainteresowany nią klub piłkarski, zaś obecnie Stadion jest samowystarczalny pod względem finansowym.
3. Prywatyzując Stadion rada miejska zadbała, by pozostał on otwarty dla lokalnej społeczności i stał się dynamicznym ośrodkiem życia sportowego i społecznego.

2.2. Stadion Amsterdam Arena

(Amsterdam Arena)

Stadion Amsterdam Arena powstał w 1996 roku. Jest siedzibą klubu piłkarskiego Ajax Amsterdam. Jednorazowo mieści ok. 52 tys. widzów, zaś w ciągu roku odwiedza go 2 mln osób.

Geneza Stadionu

Powstanie Stadionu wiązało się z potrzebą posiadania przez miasto obiektu sportowego spełniającego wymogi organizacji międzynarodowych wydarzeń sportowych. Jednocześnie myślano o podniesieniu standardu i atrakcyjności stadionu, na którym rozgrywałaby mecze drużyna Ajax Amsterdam.

Decyzja o umiejscowieniu Stadionu w dzielnicy zamieszkannej głównie przez imigrantów wiązała się z planem rozwoju ekonomicznego i społecznego południowo-wschodniej części miasta. W latach 1990. rozpoczęto tam realizację programu rewitalizacji, mającego zaradzić problemom przestępczości i bezrobocia w dzielnicy. Budowa stadionu Amsterdam Arena wraz z otaczającymi go centrami sprzedaży i handlu oraz biurami miała uruchomić proces zmian. Zarządca Stadionu wspólnie z miastem ustalił, że 20% miejsc pracy utworzonych przez Stadion i jego otoczenie zostanie przeznaczonych dla mieszkańców dzielnicy.

Finansowanie

Na budowę obiektu wydano 130 mln euro. W Amsterdam Arena przyjęto wyjątkowe rozwiązanie dotyczące finansowania i zarządzania stadionem, oparte na partnerstwie publiczno-prywatnym. Koszt powstania infrastruktury pokryto z darowizny Urzędu Miasta oraz rządu Holandii, wkładu klubu Ajax Amsterdam, inwestycji firm holenderskich oraz pożyczki bankowej. Wszyscy fundatorzy współtworzą organizację, która jest jego właścicielem. Zarząd przekazano specjalnie powołanej spółce, którą tworzą faktyczny zarządca Stadion Amsterdam BV oraz komercyjni fundatorzy.

Plany budowy stadionu w Bijlmer uwzględniały kilka zasadniczych elementów:

- Ajax Amsterdam miał stać się głównym użytkownikiem stadionu inwestującym wyłącznie w obszarze związanym z piłką nożną. Na podstawie kontraktu drużyna finansuje korzystanie ze stadionu równoważąc koszt eksploatacji.
- Urząd Miasta Amsterdam uznał projekt za inwestycję w rozwój miasta, a w szczególności dzielnicy ZuidOost (Południe-Wschód). Biznesowe zagospodarowanie przestrzeni wokół Stadionu miało służyć zwrotowi

części pieniędzy zainwestowanych w jego budowę. Stadion przynosi zysk ok. **2 mln euro** w skali roku.

Działalność główna oraz dodatkowa

1. Stadion Amsterdam ArenA to stadion piłkarski. Przy Stadionie znajdują się dwa boiska treningowe klubu Ajax Amsterdam.
2. Na Stadionie odbywają się koncerty (rock, pop, muzyka klasyczna, opera), imprezy taneczne, spotkania religijne, wydarzenia z udziałem rodziny królewskiej. W ciągu roku na stadionie odbywa się **80** imprez z wykorzystaniem płyty boiska. Ma tam również miejsce około **350** mniejszych wydarzeń.
3. Stadion oraz jego otoczenie pełnią również funkcje biznesowe. W budynku Stadionu są pomieszczenia różnej wielkości, które mogą być wynajmowane na godziny dla organizacji spotkań firmowych, konferencji, prezentacji. Znajdują się tam restauracje i bary o różnym standardzie oraz klub kibica. Atrakcją jest ponadto możliwość zwiedzania Stadionu oraz zakupu pamiątek związanych z drużyną Ajax Amsterdam.
4. Na Stadionie odbywają się imprezy charytatywne, m.in.: zwiedzanie stadionu przez niepełnosprawne i chore dzieci, program szczepień, prezentacja i promocja książek dla ciężko chorych dzieci. Poza tym część pieniędzy ze sprzedaży biletów przeznaczana jest na cele społeczne (np. środki finansowe na rzecz niepełnosprawnych dzieci, rozwoju sportu wśród mniejszości surinamskiej zamieszkującej dzielnicę). Istnieje pula bezpłatnych biletów przekazywanych za pośrednictwem organizacji społecznych osobom w gorszej sytuacji życiowej.
5. Klub prowadzi szkołę piłki nożnej dla dzieci i młodzieży.
6. Na przestrzeni około kilkuset metrów od stacji metra i kolei do stadionu powstały budynki służące rozrywce: Pate Cinema, Heineken Music Hall, a także sklepy wielkopowierzchniowe, jak: Decathlon, Media Markt, dom towarowy z wyposażeniem wewnątrz. Całość tworzy Arena Boulevard. Komercyjna działalność jest łączona z działalnością niekomercyjną na rzecz dzielnicy. Na przykład Heineken Hall festiwal prze-

znacza na zasadach nieodpłatności sale na festiwal muzyki surinamskiej. Pomędzy budynkami znajduje się duży obszar niezabudowanej przestrzeni nadający całości charakter bulwaru. Jest ona wykorzystywana do organizacji imprez sportowych. Jest też miejscem spotkań i spacerów mieszkańców dzielnicy i gości.

Podsumowanie:

1. Powstanie Stadionu wiązało się z dążeniem do stworzenia nowoczesnego, wielofunkcyjnego obiektu spełniającego międzynarodowe standardy.
2. Stadion zbudowano w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Jest dzierżawiony przez drużynę Ajax Amsterdam. Stadion przynosi zysk.
3. Stadion jest miejscem rozmaitych wydarzeń sportowych, kulturalnych, społecznych i biznesowych.
4. Wokół Stadionu powstał kompleks biznesowy, handlowy i rozrywkowy: Arena Boulevard.

2.3. Stadion Narodowy Francji

(Stade de France)

Stade de France to stadion wielofunkcyjny mieszczący ok. 80 tys. widzów.

Geneza Stade de France

Decyzja o budowie Stade de France została podjęta w związku z organizacją Mistrzostw Świata w piłce nożnej w 1992 r. W 1994 r. powołano konsorcjum, które zostało operatorem stadionu na 30 lat. W tym okresie ma ono zagospodarować Stadion tak, aby przynosił zyski.

Finansowanie

Koszt budowy Stadionu wyniósł 285 mln euro. Państwowe subsydia na budowę Stade de France pokryły 52% wydatków. Resztę wyłożyli prywatni inwestorzy. W umowie podpisanej przez konsorcjum znalazły się zapisy, zgodnie z którymi – oprócz funkcji czysto biznesowej – obiekt musi spełniać misję publiczną. Władze rządowe i samorządowe, a także związki sportowe współpracują z niepublicznym zarządcą Stadionu, starając się maksymalizować społeczne zyski z istnienia i działania obiektu.

Stadion nie posiada regularnego najemcy: jak dotąd nie udało się skłonić profesjonalnej drużyny piłkarskiej lub rugby do przeniesienia się tam na stałe, choć bardzo często jest on wynajmowany przez paryski klub rugby Stade Français. Warto podkreślić, że w 2007 r. Stadion odnotował zyski, głównie dlatego, że odbywały się tam Mistrzostwa Świata w Rugby.

Działalność główna i dodatkowa Stadionu

Wydarzenia organizowane na stadionie dzielą się na trzy grupy:

- **zawody sportowe.** Na podparyskim Stade de France odbywają się mecze piłkarskie i rugby na poziomie krajowym i europejskim, mityngi lekkoatletyczne, zawody cross motorowe. Miały tu miejsce mistrzostwa świata w piłce nożnej (1998) i w rugby (2007) oraz mistrzostwa świata w lekkoatletyce (2003).
- **wydarzenia kulturalne.** Są to przede wszystkim koncerty muzyki rozrywkowej: na 2009 r. zaplanowano dziewięć takich koncertów. Dla przykładu koncert U2 z 9 i 10 lipca 2005 r. zgromadził łącznie ok. 160 tys. osób. Organizowane są również koncerty muzyki poważnej w formie widowiska „światło i dźwięk”, przedstawienia operowe oraz imprezy poświęcone muzyce i kulturze regionalnej.

- **imprezy skierowane do szerokiej publiczności** (30 w 2008 r.). Są one skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży, np. na przełomie lipca i sierpnia 2009 na stadionie zorganizowano plażę i akweny wodne, na których można było uprawiać kilkadziesiąt rodzajów aktywności, takich jak piłka plażowa, rugby plażowe, żeglarstwo, surfing, nurkowanie, judo, szermierka czy lekkoatletyka. Organizatorzy za cel postawili popularyzację aktywności fizycznej wśród młodzieży i zachęcanie dzieci do uprawiania sportu, który jest narzędziem edukacji i tworzy więzi społeczne. Tylko w 2009 r. skorzystało z tego 30 tysięcy młodych Francuzów. W grudniu 2008 r. na Stadionie zorganizowano rozliczne atrakcje zimowe, m.in. jazdę na nartach, snowboardzie, sankach. Dookoła posadzono świerki i zbudowano góralskie chaty, między którymi wiodły trasy narciarskie. Każdego roku z tych uciech korzysta ponad 50 tys. osób, głównie młodych i najmłodszych. Ponadto Stadion jest atrakcją turystyczną, do czego niewątpliwie przyczynia się fakt, że można tu obejrzeć wystawy współczesnych artystów.

Podsumowanie:

1. Stade de France jest stadionem wielofunkcyjnym: ze stadionu piłkarskiego i rugby może być łatwo przekształcony w stadion lekkoatletyczny, tor cross motorowy, miejsce do uprawiania sportów letnich lub zimowych.
2. Stadion został sfinansowany częściowo z pieniędzy publicznych (52%), częściowo zaś z prywatnych. Jego operatorem jest prywatne konsorcjum. Nie ma stałego najemcy, jednak dotychczas udało mu się zachować stabilność finansową.
3. Zgodnie z kontraktem zawartym z operatorem, Stade de France pełni wiele funkcji społecznych. Latem i zimą jest tu organizowanych wiele imprez sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży. Odbývają się też liczne koncerty muzyki rozrywkowej i poważnej.

2.4. Stadion Olimpijski w Monachium

(Munich Olympiastadion)

Geneza Stadionu

Stadion Olimpijski i Park Olimpijski w Monachium powstał w związku z Letnimi Igrzyskami Olimpijskimi w 1972 roku. Znajduje się on na terenie parku o powierzchni 86 tys. km² i jest wkomponowana w krajobraz ze sztucznie usypanymi wzgórzami i jeziorem. Trzy główne budynki (stadion, hala sportowa i basen) są połączone dachem.

Finansowanie Stadionu

Właścicielem stadionu jest miasto Monachium, zaś spółką zarządzającą – Olympiapark München GmbH, która w 100% należy do miasta. Zadaniem spółki jest „wypełnienie parku życiem”, a więc organizacja wydarzeń różnego typu. Utrzymaniem budynków zajmuje się spółka Stadtwerk München, która również w pełni należy do miasta.

Działalność główna i dodatkowa Stadionu

1. Do 2005 roku, gdy w związku z organizowanymi w Niemczech Mistrzostwami Świata w piłce nożnej w Monachium oddano do użytku nowy profesjonalny stadion piłkarski Allianz-Arena, Stadion Olimpijski

był rodzinnym stadionem dwóch klubów z Monachium – FC Bayern i TSV 1860. Dziś nie odbywają się tu już ważne rozgrywki piłki nożnej.

2. Zakładano, że po zakończeniu Olimpiady i między dużymi rozgrywkami sportowymi Stadion i Park Olimpijski będą służyły mieszkańcom miasta i turystom. Stworzono tu ofertę sportowo-rekreacyjną i kulturalną na każdą porę roku i dla różnych grup odbiorców. Park Olimpijski jest odwiedzany rocznie przez około 5 milionów ludzi, którzy przychodzą tu, by uprawiać sport (m.in. pływanie, hokej na lodzie, fitness, tenis, biegi, skate park, ścieżki rowerowe, nordic walking), korzystać z oferty turystycznej (zwiedzanie stadionu w różnych wersjach, wieża z Muzeum Rocka i piękną panoramą miasta) i kulturalnej (liczne koncerty, festyny, imprezy rodzinne, wystawy itp., głównie w Hali Olimpijskiej). Rocznie ma tu miejsce około 100 wydarzeń różnego typu. Park jest znany z imprez na świeżym powietrzu oraz z organizacji wielkich wydarzeń sportowych. Stadion Olimpijski mieszczący do 75 tys. ludzi i hala na 14 tys. osób przyciągają tu organizatorów imprez różnego typu.
3. Zadanie swe operator wypełnia we współpracy z władzami miejskimi, partnerami społecznymi i sponsorami angażującymi się w organizację poszczególnych wydarzeń. Główna działalność przynosząca zyski to wynajmowanie Stadionu i hali. Imprezy darmowe mają charakter promocyjny i są organizowane, o ile mają dobry wpływ na wizerunek Parku. Park Olimpijski ma też znaczenie gospodarcze dla miasta Monachium: organizowane w nim wydarzenia i imprezy przyczyniają się do ożywienia w sektorze handlu detalicznego, usług hotelowych i gastronomicznych oraz promocji miasta i regionu wśród gości z kraju i z zagranicy.

Podsumowanie:

1. Stadion Olimpijski został zbudowany z okazji Igrzysk Olimpijskich w 1972 z pieniędzy publicznych
2. Położony w rozległym Parku Olimpijskim kompleks sportowo-rekreacyjny przyciąga zarówno turystów, jak i mieszkańców Monachium, którzy mogą aktywnie uczestniczyć w sporcie.

Stadiony w Europie: przykłady wykorzystania

	Stadion Miejski w Manchesterze	Stadion w Amsterdamzie	Stadion Narodowy we Francji	Stadion Olimpijski w Monachium
Rok powstania	2002 (stadion lekkoatletyczny) , 2003 (stadion piłkarski)	1996	1998	1972
Przyczyna powstania	Element rewitalizacji miejskiej wschodniego Manchesteru; Organizacja Igrzysk Wspólnotowych w 2002 r.	Zapotrzebowanie na nowoczesny stadion; Program rewitalizacji jednej z dzielnic Amsterdamu	Organizacja Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej	Organizacja Igrzysk Olimpijskich w 1972 r.
Inwestorzy	Brytyjski totalizator sportowy, miasto, państwo	Miasto, państwo, klub Ajax Amsterdam, firmy oraz bank (pożyczka)	Państwo, prywatni inwestorzy	Miasto
Własność	Miasto	Wszyscy fundatorzy za pośrednictwem organizacji Stadion Amsterdam NV	Państwo i inwestorzy prywatni	Miasto
Zarządca	Wydzierżawiony na 250 lat klubowi Manchester United	Spółka celowa Stadion Amsterdam CV utworzona przez fundatorów	Niepubliczne konsorcjum. Nie ma regularnego najemcy	Spółka należąca do miasta
Pojemność	48 tys. widzów piłkarskich oraz ok. 60 tys. fanów muzyki	52 tys. widzów piłkarskich	80 tys. widzów piłkarskich	75 tys. widzów
Funkcje sportowe	Rozgrywki piłkarskie, również w piłce nożnej kobiet, rozgrywki rugby, mecze bokserskie	Stadion piłkarski	Rozgrywki piłkarskie i rugby, mityngi lekkoatletyczne, zawody cross motorowe	Do 2005 r. głównie stadion piłkarski, stadion lekkoatletyczny
Funkcje społeczne	Element Miasta Sportu Otwarty dla mieszkańców przez 100 dni w roku Liczne programy społeczne	Imprezy charytatywne Programy nauki gry w piłkę nożną dla dzieci i młodzieży	Zgodnie z umową z konsorcjum udostępniany społeczeństwu W lecie i w zimie liczne imprezy skierowane do dzieci i młodzieży	Park Olimpijski rocznie odwiedzany przez 5 mln ludzi, uprawiających sporty, korzystających z oferty turystycznej i kulturalnej Corocznie ok. 100 imprez
Funkcje kulturalne	Koncerty muzyki rozrywkowej	Koncerty muzyki rozrywkowej i poważnej 80 dużych i 350 mniejszych imprez	Koncerty muzyki rozrywkowej i poważnej; widowiska „światło i dźwięk” Wystawy artystyczne	Koncerty muzyki rozrywkowej
Funkcje handlowe i biznesowe	W obrębie Stadionu kompleks handlowo-rozrywkowy, sale konferencyjne i konsultingowe Atrakcja turystyczna	Centrum biznesowo-handlowe Atrakcja turystyczna	Kompleks handlowo-rozrywkowy Atrakcja turystyczna	Centra konferencyjne (spotkania akcjonariuszy dużych firm) ; wystawy i targi handlowe Atrakcja turystyczna
Uwagi	Czwarty pod względem wielkości stadion w FA Premier League oraz dwunasty pod względem wielkości w Wielkiej Brytanii	Stadion rocznie przynosi ok. 2 mln zysku	W 2008 roku był wykorzystany w 97% i przynosił zyski.	Zadaniem zarządców Stadionu jest „wypełnić Park Olimpijski i Stadion życiem”

Stadiony w Europie: przykłady wykorzystania płyty stadionu i otoczenia wokół stadionu

	Co się dzieje na Stadionie?	Co się dzieje wokół Stadionu?
Stadion Miejski w Manchesterze	<ul style="list-style-type: none"> - Mecze piłkarskie - Koncerty muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wydarzenia biznesowe: konferencje, warsztaty, imprezy firmowe itp. w Łozach wokół Stadionu - Wystawy handlowe - Kompleks handlowo-rozrywkowy wokół Stadionu - Stadion jest elementem Miasta Sportu
Stadion Amsterdam Arena	<ul style="list-style-type: none"> - Mecze piłkarskie (Stadion domowy Ajax Amsterdam) - Wydarzenia sportowe, również amatorskie - Koncerty - Imprezy rozrywkowe, np. taneczne, telewizyjne - Imprezy, pokazy handlowe i rozmaite wydarzenia sportowe na specjalnej Platformie zbudowanej tuż przy płycie boiska - Spotkania i konferencje w ArenA Amphi, specjalnym pomieszczeniu tuż przy płycie boiska. - Tuż przy płycie można urządzić wystawną kolację lub ceremonię zawarcia małżeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - Wydarzenia biznesowe: konferencje, warsztaty, imprezy firmowe itp. w Centrum Spotkań i Konferencji w budynku Stadionu - Wokół Stadionu ArenA Boulevard: bulwar sportowy, rozrywkowy i handlowy - Hotel i restauracja w koronie Stadionu
Stadion Narodowy we Francji	<ul style="list-style-type: none"> - Mecze piłkarskie, również międzynarodowe najwyższej rangi - Mecze rugby - Rozgrywki lekkoatletyczne - Koncerty - Przedstawienia artystyczne i rozrywkowe - Imprezy sportowe dla dzieci i młodzieży - Zwiedzanie Stadionu 	<ul style="list-style-type: none"> - Wydarzenia biznesowe: konferencje, warsztaty, imprezy firmowe itp. - Wystawy artystyczne - Butik stadionowy - Restauracje i bary
Stadion Olimpijski w Monachium	<ul style="list-style-type: none"> - Mecze piłkarskie niższych lig - Zwiedzanie Stadionu (np. wspinaczka po dachu, wycieczka z architektem) 	<ul style="list-style-type: none"> - Wydarzenia biznesowe: konferencje, warsztaty, imprezy firmowe itp. - Spotkania akcjonariuszy wielkich korporacji - Wystawy artystyczne, handlowe, przyrodnicze - Kompleks sportowo-rekreacyjny w Parku Olimpijskim - Koncerty i przedstawienia w pobliskiej Hali Olimpijskiej - Mecze hokejowe w Hali Olimpijskiej Sportów na Lodzie

Poszerzona wersja opisu funkcjonowania stadionów znajduje się na stronie internetowej Projektu Społecznego 2012 w zakładce „Deliberacje”
<http://ps2012.pl/index.php/Deliberacje>

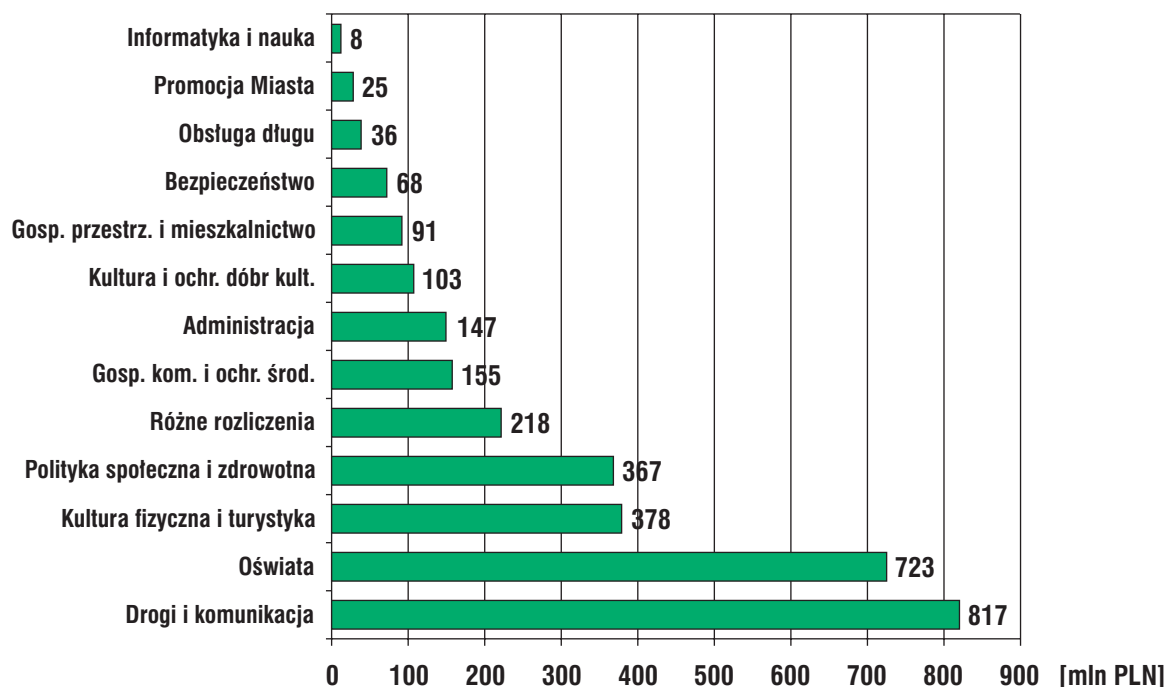
3. Sport w Poznaniu

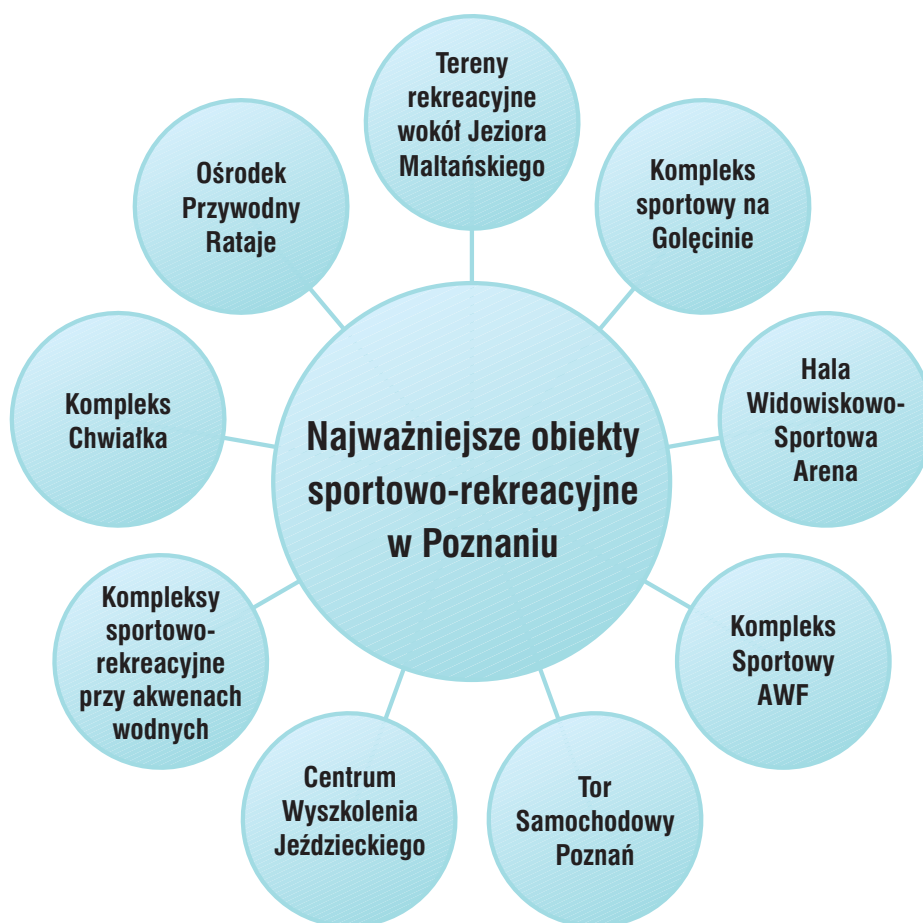
3.1. OBIEKTY SPORTOWE W POZNANIU

- Władze Poznania co roku przeznaczają na sport **12.3%** środków z budżetu miasta, tj. w 2009 r. ok. **386** mln zł.
- Wydatki bieżące, czyli utrzymanie obiektów sportowych, organizacja imprez i zawodów stanowią ok. 1.3% wydatków, natomiast 98.7% to wydatki inwestycyjne.

W budżecie na 2009 r. przewidziano m.in. środki na modernizację toru regatowego Malta, budowę sztucznego lodowiska przy ul. Chwiałkowskiego, modernizację HWS Arena oraz budowę zespołu basenów olimpijskich w ramach kompleksu sportowo-rekreacyjnego Termy Maltańskie.

Wydatki wg dziedzin na 2009 rok

Poznaniacy mogą korzystać z licznych obiektów sportowo-rekreacyjnych. Oprócz modernizowanego Stadionu Miejskiego przy ul. Bułgarskiej są to m.in.:

- **Obiekty zlokalizowane na terenach rekreacyjnych wokół Jeziora Maltańskiego:** nowoczesny tor regatowy, całoroczny stok narciarski, kąpielisko, place zabaw, kino plenerowe, ogródki piwne i restauracje. Budowane są również Termy Maltańskie, wyposażone m.in. w pełnowymiarowe baseny rekreacyjne.
- **kompleks sportowy na Golęcinie**, położony w Lasku Golęcińskim tuż obok sztucznego jeziora: stadion lekkoatletyczny (na 3 tys. miejsc), stadion piłkarsko-żużlowy, korty tenisowe.
- **Hala Widowiskowo-Sportowa Arena**, dostosowana do organizowania imprez sportowych, koncertów, przedstawień i pokazów filmowych. Znajdują się tu również m.in. sauna i sala konferencyjna. We wrześniu 2009 r. zorganizowano tu turniej Euro Basket.

- **Kompleks Sportowy AWF:** stadion z boiskiem do hokeja na trawie, bieżnia, skocznie i rzutnia; hala sportowa (1.5 tys. miejsc) z siłownią; kompleks z dwoma basenami, siłownią, salami dydaktycznymi, gabinetami odnowy biologicznej oraz pomieszczeniami do rehabilitacji.
- **Tor Samochodowy Poznań,** gdzie odbywają się krajowe i międzynarodowe zawody samochodowe i motocyklowe.
- oraz inne ośrodki sportowo-rekreacyjne, w tym: Centrum Wyszkozenia Jeździeckiego Hipodrom Wola, Jezioro Kierskie (ośrodek sportu żeglarskiego i bojerowego, dwa strzeżone kąpieliska), Kompleks Chwiałka (pływalnia, lodowisko i hala koszykarsko-siatkarska), Ośrodek Przywodny Rataje (kręgielnia, korty tenisowe, boiska piłkarskie i siatkarskie i największy w Polsce skatepark, plac zabaw dla dzieci), basen pływacki przy Gimnazjum nr 12.
- **137** boisk ze sztuczną trawą

W samej dzielnicy Grunwald, gdzie znajduje się Stadion Miejski, miejsce rozgrywek EURO 2012, znajdują się dwa boiska wielofunkcyjne, cztery boiska do piłki nożnej i cztery do koszykówki, trzy boiska do siatkówki, korty tenisowe i plac do jazdy na wrotkach, dwie odkryte i dwie kryte pływalnie.

Rozmieszczenie najważniejszych obiektów sportowych w Poznaniu

Hala Widowiskowo-Sportowa
Arena

Kompleks
sportowo-rekreacyjny wokół Je-
ziora Maltańskiego

3.2. AKTYWNOŚĆ SPORTOWA I REKREACYJNA POZNANIAKÓW

- **Poznaniacy chętnie uprawiają sport.** W 2008 r. prawie połowa poznaniaków uczestniczyła w zajęciach sportowo-rekreacyjnych. Najbardziej popularne sporty to pływanie, jazda na rowerze oraz bieganie i spacerowanie. Z oferty 219 klubów sportowych korzysta co pięćdziesiąty poznaniak, głównie młodzież do lat 18. Popularnością cieszą się gry zespołowe, takie jak piłka nożna, siatkówka i koszykówka oraz pływanie, jak również sporty walki, kolarstwo, żeglarstwo, gra w tenisa i szachy.

Ulubione sporty poznaniaków

Dyscyplina	2008 w %
pływanie	51
jazda na rowerze	50
bieganie, spacerowanie	34
piłka nożna	22
piłka siatkowa	20
gimnastyka	18

Dyscyplina	2008 w %
narciarstwo	17,5
taniec	17
kręgle	15
kulturystyka	12,5
badminton	12
koszykówka	12
tenis stołowy	10
lekkoatletyka	9
jazda na łyżworolkach	9
szachy	9
tenis ziemny, squash	7,5
wędkarstwo	6
piłka ręczna	6

Zródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości Wydział Rozwoju Miasta Urząd Miasta Poznania

- **Poznaniacy chętnie oglądają sport.** Ogromną popularnością cieszy się klub ekstraklasy piłkarskiej KKS Lech Poznań, który rocznie sprzedaje 12.5 tys. karnetów na mecze. W najwyższych klasach rozgrywkowych występują również koszykarki AZS, MUKS i koszykarze PBG Basket, przedstawiciele hokeja na trawie – Grunwaldu, Pocztowca, AZS-AWF i Warty, boksu i rugby. Aspirują do nich także futboliści Warty, piłkarze ręczni Grunwaldu i żuźlowcy PSŻ.
- W Poznaniu rozwijana jest aktywność sportowa dzieci i młodzieży:
 - w mieście działają **74** uczniowskie kluby sportowe, **105** Młodzieżowych Centrów Sportu (w których sport uprawia 4.5 tys. młodych sportowców) oraz **5** Szkolnych Centrów Sportowych oferujących dzieciom różnorodne programy aktywnej rekreacji i wypoczynku.
 - w 33 poznańskich szkołach istnieją 152 klasy sportowe

- corocznie Poznański Szkolny Związek Sportowy organizuje Poznańskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej, w ramach których rywalizują uczniowie poznańskich szkół. W ich skład wchodzi: Igrzyska Szkół Podstawowych, Gimnazjada – dla uczniów gimnazjów oraz Licealiada – dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Bierze w nich udział ok. 10 tys. osób.
- w szkołach i klubach sportowych upowszechnia się ideę *fair play*, czyli zasady uczciwej rywalizacji sportowej.

3.3. IMPREZY SPORTOWE W POZNANIU

Każdego roku Poznań organizuje kilkadziesiąt dużych **międzynarodowych imprez sportowych** oraz kilkaset krajowych i regionalnych wydarzeń sportowych, np. Mistrzostwa Europy Juniorów do lat 19 w Piłce Nożnej, Puchar Świata w Kajakarstwie, Puchar Świata w Wioślarstwie, Międzynarodowe Zawody w Skokach przez Przeszkody, Międzynarodowy Turniej Tenisowy Porsche Open i największy w Polsce Maraton, w którym w 2009 r. wzięło udział ok. 4,5 tys. osób.

W 2009 r. Poznań gościł Mistrzostwa Świata w Wioślarstwie i Mistrzostwa Europy w Koszykówce Mężczyzn. W najbliższych latach odbędą się tu Mistrzostwa Świata w Kajakarstwie (2010), Halowe Mistrzostwa Świata Kobiet i Mężczyzn w Hokeju na Trawie (2011). Od kilku lat Poznań stara się ponadto o zorganizowanie Uniwersjady.

Poznań przygotowuje się do goszczenia meczów piłkarskich w ramach Euro 2012.

4. Stadion miejski przy ulicy Bułgarskiej

4.1. HISTORIA STADIONU MIEJSKIEGO

Budowę Stadionu rozpoczęto w **1968** r. Powstały wówczas trzy półkolisty trybuny. Na miejscu czwartej miała powstać pływalnia i sale gimnastyczne, czego jednak w tamtym czasie nie udało się zrealizować. Oddano go do użytku w 1980 r.

Stadion bardzo **długo nie był remontowany**; jedynym udoskonaleniem był elektroniczny zegar z tablicą wyników. Na początku lat dziewięćdziesiątych zainstalowano plastikowe krzeselka.

W 2002 r. podjęto decyzję o renowacji Stadionu. W latach 2004-07 zbudowano dwie nowe, trypoziomowe zadaszone trybuny. W ramach renowacji odmalowano również maszty oraz zbudowano boisko z podgrzewaną murawą.

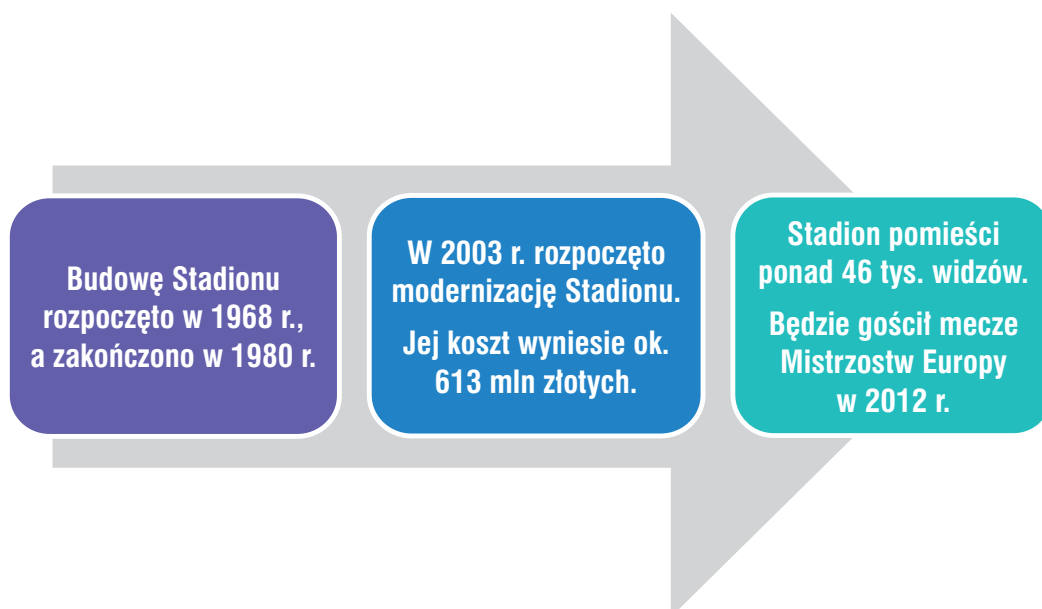

Budowa czwartej trybuny

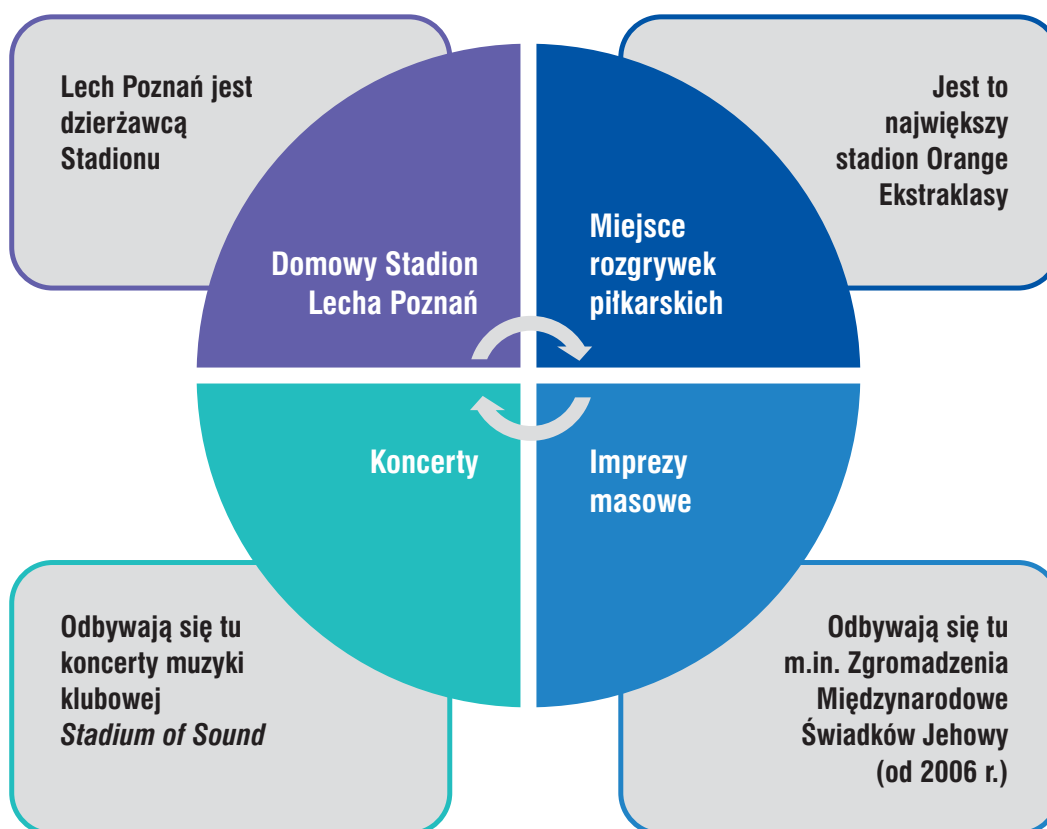

Stadion w 2007 r.

W kwietniu 2007 r. Poznań został wybrany na jedno z miast-gospodarzy UEFA EURO 2012. Postanowiono zatem rozszerzyć plany modernizacji Stadionu. Początkowo za zadanie to odpowiadały Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji, zaś od maja 2007 r. spółka Euro Poznań 2012, powołana przez Radę Miasta Poznania. Do jej zadań należy ponadto przygotowanie koncepcji **komercjalizacji** Stadionu.

Dotychczas Stadion Miejski przy ul. Bułgarskiej pełnił następujące funkcje:

Rocznie na Stadionie odbywają się średnio trzy duże imprezy i około dwudziestu pięciu meczy piłkarskich.

4.2. FINANSOWANIE MODERNIZACJI STADIONU MIEJSKIEGO NA EURO 2012

Inwestycja finansowana ze środków publicznych (miejskich i państwowych). W maju 2007 r. Poznań uzyskał np. 30 mln euro z rezerwy budżetowej. Całkowity koszt renowacji zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Miasta Poznania na lata 2008-2012 wynosi blisko **613 mln zł**. Do końca 2007 r. renowacja kosztowała 75 mln zł, z czego dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki wyniosło 21,5 mln zł. Pozostały koszt związany z modernizacją stadionu to około 498 mln zł. W budżecie na 2009 r. na ten cel przeznaczono 252 mln zł.

Modernizacja zakończy się w czerwcu 2010 r. Stadion będzie jednym z największych w Polsce. Do tej pory na boisku wykonano podgrzewaną murawę, wybudowano II i IV trybunę z zapleczem mieszczącym szatnie, biura, pomieszczenia odnowy biologicznej oraz tymczasowe oświetlenie. Planowane jest zadaszenie całego obiektu, przy czym dach będzie rozsuwany. Poznański Stadion będzie obiektem „inteligentnym” – wyposażonym w systemy IT i infrastrukturę telekomunikacyjną niezbędną do obsługi nowoczesnego obiektu piłkarskiego. Stadion będzie obiektem klasy Elite.

Wizualizacja Stadionu po modernizacji

Wszystkie miejsca na widowniach projektuje się jako siedzące. Krzeselka będą montowane na widowni w taki sposób, aby uzyskać prawidłową widoczność. Dla większej wygody uczestniczenia w widowiskach sportowych na Stadionie zamontowane zostaną dwa telebimy umożliwiające oglądanie zbliżeń i powtórek z boiska. Dla VIP-ów, prasy, komentatorów TV przewidziano ok. 560 miejsc.

Na Stadionie znajdą się również 234 miejsca przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo, a także niesłyszących i z zaburzeniami wzroku i słuchu.

Chrztem bojowym dla Stadionu ma być organizacja finału Pucharu UEFA w 2010 r.

4.3. WSTĘPNE PLANY DOTYCZĄCE WYKORZYSTANIA STADIONU MIEJSKIEGO PO EURO 2012

Według planów w czasie EURO 2012 wokół Stadionu powstanie m.in. strefa powitalna dla ważnych gości (VIP&Business, miasteczko sponsorów oraz lądowisko dla helikopterów).

Jeśli chodzi o przyszłe wykorzystanie Stadionu dla celów biznesowych, już teraz zakłada się wykorzystanie powierzchni reklamowej na zewnątrz i wewnątrz Stadionu o powierzchni prawie 19 tys. mkw. Rozważana jest również możliwość sprzedania praw do nazwy Stadionu firmie prywatnej. Z pewnością w obrębie kompleksu stadionowego powstanie profesjonalne centrum rehabilitacji oraz sklep klubowy. Być może w koronie Stadionu powstanie hotel, zaś w jego otoczeniu centrum konferencyjne, centrum sportowo-rekreacyjne lub handlowo-rozrywkowe.

Stadion Miejski w Poznaniu – podstawowe informacje

Stadion Miejski mieści się przy ulicy Bułgarskiej w Poznaniu.

Właścicielem Stadionu jest **miasto**.

Obecnie Stadion jest **dzierżawiony** przez drużynę Lech Poznań

Na Stadionie odbywają się **imprezy sportowe**, rozrywkowe, a nawet religijne.

Stadion Miejski to największy stadion dla rozgrywek Orange Ekstraklasy.

Modernizacja Stadionu Miejskiego to **największa inwestycja** realizowana w Poznaniu w ramach UEFA EURO 2012

Przebudowa Stadionu zakończy się w 2010 r.

Docelowo Stadion będzie mógł pomieścić ponad **46 tys. widzów**.

Koszt przebudowy to ok. **613 mln zł**. Niemal w całości jest on finansowany przez władze publiczne miejskie i państwowe.

Co można zrobić za około 15 mln zł w ciągu roku?

Wybudować szkołę podstawową z salą gimnastyczną na Strzeszynie	5,5 mln
Utrzymać wszystkie obiekty sportowe w mieście zarządzane przez POSiR (m.in. Arena, Malta, Chwiałka)	10 mln
LUB	
Założyć i utrzymać 8 hektarów parku	8 mln
Założyć 19 kamer monitorujących miasto	3 mln
Utrzymać szkołę z etatami dla 60 nauczycieli, w której uczy się ok.500 uczniów	3,5 mln
LUB	
Utrzymać Centrum Kultury Zamek	8 mln
Utrzymać schronisko dla zwierząt	2,2 mln
Wyremontować toalety publiczne, w tym „lejek łazarski”	2 mln
LUB	
Utrzymać 15 domów pomocy społecznej	8 mln
Zadbać o zdrowie poznaniaków ramach programów profilaktyki zdrowotnej	5 mln zł
Wybudować boiska w ramach programu „Orlik 2012” przy Ośrodku Przywodnym Rataje	1,6 mln

Wydatki majątkowe i bieżące miasta planowane na rok 2009

5. Propozycje użytkowania Stadionu Miejskiego

Poniżej przedstawiono cztery alternatywne scenariusze rozwoju modernizowanego Stadionu przy ulicy Bułgarskiej:

I. Stadion dla Lecha

II. Wielkopolskie Centrum Rekreacji i Sportu

III. Prestiżowe centrum sportu

IV. Bulwar – biznesowe centrum sportu i rozrywki

Każdy scenariusz przewiduje odmienną formę finansowania, zarządzania oraz wykorzystywania Stadionu i jego otoczenia. Realizacja każdego wiąże się z niezaprzeczalnymi korzyściami, jak również kosztami.

Scenariusze rozwoju Stadionu będą przedmiotem konsultacji społecznych, na które zostaliście Państwo zaproszeni.

Scenariusz 1: Stadion dla Lecha

Institucja zarządzająca i sposób zarządzania

Stadion należy do miasta i jest przez nie w przeważającej części finansowany. Natomiast zarządza nim klub piłkarski „Lech”, który jest też głównym użytkownikiem Stadionu.

„Lech” korzysta z infrastruktury odpłatnie, ale nie pokrywa to w pełni kosztu eksploatacji i utrzymania stadionu. Na sprzedaży biletów oraz pamiątek klubowych zarabia Lech.

Relacja kosztu do zysku

Koszt utrzymania Stadionu dla miasta: wysoki

Zysk nie pokryje kosztu budowy Stadionu. Jest to wariant dotychczasowy tzn. stawki preferencyjnej dla klubu „Lech”. Miasto ponosi koszty utrzymania stadionu, które obecnie wynoszą ok. 1,5 mln zł. Po rozbudowie mogą być co najmniej trzykrotnie wyższe.

Zagospodarowanie stadionu

Na płycie Stadionu odbywają się profesjonalne mecze z udziałem klubu „Lech”. Na terenie Stadionu są zlokalizowane pomieszczenia przeznaczone dla klubu „Lech”. Są też sklep i klub kibica. Pozostałe pomieszczenia są wynajmowane przez klub na zasadach komercyjnych pod usługi związane ze sportem, rekreacją, zdrowiem, rozrywką i gastronomią.

Zagospodarowanie otoczenia Stadionu

W otoczeniu Stadionu znajdują się cztery boiska treningowe „Lecha”. Trenują na nich piłkarze, prowadzone są tu również zajęcia w ramach szkółek piłkarskich, których prowadzenie finansuje miasto.

W otoczeniu Stadionu znajdują się również parkingi na 2000 miejsc. Zagospodarowanie pozostałej przestrzeni zależy od klubu i ma służyć realizacji jego sportowych zadań, czyli głównie organizacji spotkań piłkarskich. Zagospodarowanie otoczenia będzie wyglądać podobnie jak dzisiaj. Od miasta i jego umowy z „Lechem” będzie zależeć, czy pozostała wolna przestrzeń mogłaby – na przykład – być wykorzystana na przygotowanie ścieżek rowerowych, ścieżek dla wrotkarzy i biegaczy oraz zagospodarowanie o charakterze parkowym.

Plusy	Minusy
<p>Miasto traktuje inwestycję w klub jako element własnej promocji.</p> <p>Stadion klubowy staje się ośrodkiem rozwoju kultury kibicowania.</p> <p>Klub Lech prowadzi działalność edukacyjną w zakresie piłki nożnej, a Stadion stanowi doskonałą zachętę dla młodzieży do włączania się w zajęcia; Stadion służy promocji piłki nożnej</p>	<p>Koszt utrzymania Stadionu ponosi miasto, natomiast zysk z działalności czerpie wyłącznie klub „Lech”.</p> <p>Mimo że Stadion ma charakter miejski, inne drużyny, poza „Lechem”, jak np. Warta Poznań, nie mogą z niego korzystać na równych prawach.</p> <p>Stadion i jego otoczenie nie sprzyjają promocji aktywnego udziału w sporcie i rekreacji wszystkich mieszkańców.</p> <p>Rodzaj zagospodarowania przestrzeni wokół Stadionu nie przynosi zysku finansowego dla miasta, aby mogło zabezpieczyć przynajmniej częściowy zwrot z inwestycji.</p> <p>Miasto ma ograniczony wpływ na działalność klubu na Stadionie.</p>

Scenariusz 2: Wielkopolskie Centrum Sportu i Rekreacji

Instytucja zarządzająca i sposób zarządzania

Instytucją zarządzającą jest POSIR. Infrastruktura sportowa: płyta Stadionu oraz boiska w otoczeniu Stadionu są do dyspozycji wszystkich klubów piłkarskich. Klub Lech jest traktowany na takich samych zasadach, jak inne kluby. Nie ma ograniczeń w dostępie do infrastruktury. Cennik jest jednaki dla wszystkich zainteresowanych. Obowiązują zapisy na wykorzystanie obiektu do przeprowadzania rozgrywek.

Relacja kosztu do zysku

Koszt utrzymania Stadionu dla miasta: bardzo wysoki

Działalność komercyjna miasta jest bardzo ograniczona, więc osiągnięcie zysku jest niemożliwe.

Miasto ponosi koszt utrzymania Stadionu szacowany na min. 4,5 mln zł rocznie oraz dodatkowe koszty udostępnienia obiektów sportowych klubom sportowym i indywidualnym mieszkańcom na zasadach niekomercyjnych, co może się wiązać z dodatkowymi dotacjami w wysokości nawet 5 mln zł rocznie.

Zagospodarowanie Stadionu

Na płycie Stadionu mają miejsce mecze drużyn profesjonalnych, a także finałowe rozgrywki amatorskich drużyn piłkarskich.

W pomieszczeniach Stadionu mają siedzibę kluby sportowe o zasięgu lokalnym i regionalnym. Przestrzeń biurową wynajmują także organizacje społeczne działające na rzecz sportu, zdrowego trybu życia, zdrowia i rekreacji, edukacji, kultury, osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży. Może tu też powstać świetlica środowiskowa dla młodzieży. Wymienione organizacje wynajmują pomieszczenia poniżej kosztu rynkowego.

Na terenie Stadionu znajdują się nadzorowane przez POSIR: basen, boiska do gier zbiorowych, ścianka wspinaczkowa. Mieści się tu również centrum rehabilitacji.

Pozostała przestrzeń może być wynajmowana na zasadach komercyjnych firmom usługowym z zakresu sportu, rekreacji, rozrywki, gastronomii.

Zagospodarowanie otoczenia Stadionu

W otoczeniu Stadionu znajdują się ogólnodostępne boiska. Ceny za korzystanie z nich nie są komercyjne dzięki dotacji z budżetu miasta. Ponadto zlokalizowane są tu: skatepark i tor do jazdy na wrotkach. Możliwe jest zorganizowanie na płycie Stadionu finiszu Maratonu Poznańskiego w połączeniu z imprezą promującą bieganie oraz zdrowy tryb życia.

Ścieżki: biegowa i rowerowa prowadzą do Lasku Marcelińskiego. Na jego obrzeżach jest wypożyczalnia sprzętu sportowego. W ramach promocji sportów zimowych, przy Stadionie jest planowane duże lodowisko. Można również uwzględnić w planach wyścigi biathlonowe. Kluby sportowe oraz szkoły są zachęcane do organizowania festynów promujących rekreację i zdrowy tryb życia oraz imprez sportowych.

Przestrzeń Stadionu oraz wokół niego może być też wykorzystywana do organizacji wydarzeń kulturalnych, konkurencyjnych w stosunku do Małty.

Przewiduje się miejsca parkingowe. Jednak mieszkańcy będą zachęceni do korzystania z komunikacji miejskiej.

Plusy	Minusy
<p>Stadion oraz przestrzeń wokół Stadionu pozwalają na czynne zaangażowanie mieszkańców w sport.</p> <p>Dotacje ze strony miasta umożliwiają uczestnictwo w sporcie mieszkańcom o różnych dochodach.</p> <p>Zwraca się szczególną uwagę na promocję aktywności wśród dzieci i młodzieży oraz osób starszych.</p> <p>Ulokowanie obok siebie klubów sportowych, a także organizacji społecznych działających na rzecz sportu, rekreacji i zdrowia pozwala na ich lepszą współpracę i widoczność w mieście.</p> <p>Umieszczenie klubów sportowych i organizacji działających na rzecz sportu, rekreacji i zdrowia na Stadionie może pomóc optymalnie wykorzystać dostępną infrastrukturę, wykreuje większą liczbę imprez.</p>	<p>Niekomercyjne wykorzystanie Stadionu spowoduje zwiększenie obciążeń dla budżetu miasta, który w sytuacji kryzysu nie będzie mógł sobie pozwolić na zrealizowanie większości kosztownych pomysłów.</p> <p>Nowoczesne stadiony piłkarskie nie są wykorzystywane do masowego uprawiania sportu. Przestrzeń stadionowa jest szczególnie kosztowna. Funkcje, których realizację proponuje się w omawianym rozwiązaniu, można realizować w innych obiektach np. na ponad 130 boiskach piłkarskich, które wybudowało miasto</p> <p>Poznań powinien mieć jeden reprezentacyjny obiekt piłkarski, który - w połączeniu z użytkowaniem przez pierwszoligowy klub sportowy - będzie jego wizytówką; przeznaczenie Stadionu na realizację funkcji sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców uniemożliwia realizację tego celu.</p>

Scenariusz 3: Prestiżowe centrum sportu

Instytucja zarządzająca i sposób zarządzania

Stadion jest zarządzany przez operatora (np. spółkę miejską działającą na zasadach komercyjnych), który dba o jak największy zwrot z użytkowania infrastruktury. Przestrzeń użytkowa jest wynajmowana na zasadach komercyjnych. Z płyty Stadionu oraz zewnętrznych boisk treningowych może korzystać każdy, kto ma możliwość wniesienia opłaty ujętej w cenniku usług.

Stadion ma się kojarzyć ze sportem profesjonalnym oraz dbałością o zdrowie i kondycję fizyczną na wysokim poziomie.

Relacja kosztu do zysku

Koszt utrzymania Stadionu dla miasta: brak

Koszt utrzymania Stadionu jest ponoszony przez operatora (spółkę), która równocześnie może dążyć do osiągnięcia zysków z tytułu wynajmu pomieszczeń i płyty głównej na zasadach komercyjnych.

Zagospodarowanie Stadionu

Przestrzeń budynku Stadionowego zostanie w większości przeznaczona na tworzenie różnego rodzaju klubów indywidualnej i grupowej rekreacji. Będą powstawały kluby typu fitness o wysokim standardzie, a także kluby promujące modne sporty niszowe np. squash czy symulatory gry w golfa. Ponadto będą się tu mieścić salony odnowy biologicznej, baseny, sauny, sklepy ze zdrową żywnością, wysokiej jakości sprzętem i odzieżą sportową.

Zagospodarowanie otoczenia Stadionu

Wokół Stadionu, oprócz boisk treningowych, zlokalizowane są korty tenisowe udostępniane na zasadach komercyjnych. W bliskiej odległości znajdują się płatne parkingi umożliwiające szybkie i bezpośrednie dotarcie do obiektu osobom korzystającym z usług oferowanych na Stadionie (sport, rekreacja, promowanie zdrowego stylu życia). Przewiduje się utworzenie 2000 miejsc parkingowych.

Poza tym przestrzeń nie jest zabudowana. Przeznacza się ją na kompleks parkowy z ławkami. Przewidziane są ścieżki do biegania, jazdy na rolkach i rowerze. Planuje się też połączenie obszaru parkowego wokół stadionu z Laskiem Marcelińskim przez kontynuację ścieżek sportowych.

Plusy	Minusy
<p>Wypracowany przez operatora zysk zasili budżet miasta, dzięki czemu będzie ono mogło przeznaczać więcej pieniędzy na wspieranie edukacji, kultury i rekreacji w Poznaniu.</p> <p>Stadion, jako obiekt klasy Elite, doskonale nadaje się na wykorzystanie do organizacji usług o wysokim standardzie.</p> <p>Przeznaczenie przestrzeni pod usługi o wysokim standardzie pozwoli osiągnąć zysk częściowo niwelując koszty poniesione na budowę stadionu.</p>	<p>Część mieszkańców, ze względu na odpłatność, nie będzie mogła pozwolić sobie na korzystanie z infrastruktury sportowej na stadionie, przez co Stadion nie zaktywizuje ich do uprawiania sportu.</p> <p>Komercjalizacja samego Stadionu nie pozwoli na wygenerowanie zysku w stopniu wystarczającym na pokrycie kosztu jego budowy. W tym celu należałoby zagospodarować komercyjnie przestrzeń wokół Stadionu</p>

Scenariusz 4: Bulwar – biznesowe centrum sportu i rozrywki

Instytucja zarządzająca i sposób zarządzania

Stadionem zarządza komercyjny operator, którego celem jest zmaksymalizowanie zysku z tytułu działalności prowadzonej na Stadionie oraz w przestrzeni wokół niego. Przestrzeń wokół Stadionu jest na tyle zabudowana, że prócz parkingów, nie jest możliwe przeznaczenie terenu na inne cele. Terenem rekreacji pozostaje pobliski Lasek Marceliński.

Relacja kosztu do zysku

Koszt utrzymania Stadionu dla miasta: brak

Miasto wykorzystuje potencjał inwestycyjny terenów zewnętrznych. Istnieje możliwość wypracowania zysku, którego wysokość będzie zależać od sprawności zarządzania przez operatora. Zyski powinny pozwolić na zwrot kosztów poniesionych na budowę inwestycji okołostadionowych oraz w części na zwrot kosztów budowy Stadionu.

Zagospodarowanie Stadionu

Stadion jest wielofunkcyjny. Na płycie Stadionu, oprócz meczy, są organizowane imprezy o charakterze rozrywkowym i biznesowym. Dobór użytkowników przestrzeni usługowej dokonywany jest na podstawie możliwości osiągnięcia jak największego wpływu z tytułu wynajmu. Usługi o charakterze elitarnym łączą się z masową rozrywką.

Zagospodarowanie otoczenia Stadionu

Obszar wokół Stadionu zostaje zabudowany obiektami służącymi sprzedaży i rozrywce. Może to być kompleks kinowy, sala koncertowa, wielkopowierzchniowy sklep sportowy. Mogą tu być także częściowo zlokalizowane biurowce i/lub apartamentowce.

Plusy	Minusy
<p>Komercjalizacja przestrzeni Stadionu oraz przestrzeni wokół niego daje najlepszą gwarancję zwrotu z inwestycji, a przy odpowiednim zarządzaniu Stadion będzie na siebie zarabiał. Tak jak w scenariuszy nr 3 zarobione pieniądze będą mogły zostać przeznaczone na realizację zadań miasta z zakresu edukacji, kultury i rekreacji.</p> <p>Wielofunkcyjność Stadionu oraz otaczającej go infrastruktury gwarantuje, że usługi będą atrakcyjne dla szerokiej grupy mieszkańców, szukających nie tylko rekreacji, ale również rozrywki.</p> <p>Połączenie różnych usług oznacza, że mieszkaniec będzie w jednym miejscu mógł pójść na kręgle, zjeść razem z rodziną obiad, zrobić zakupy i pójść do kina lub na przedstawienie.</p>	<p>Połączenie różnych funkcji sprawia, że Stadion i jego otoczenie przestaje kojarzyć się z promocją sportu i zdrowego trybu życia. Zaciera się różnica między Stadionem a centrum handlowym.</p> <p>Tego typu rozwiązania odchodzą od etosu sportu jako wysiłku i samodyscypliny na rzecz prostej przyjemności masowej rozrywki.</p>

Rozważając możliwe sposoby wykorzystania płyty Stadionu warto pamiętać, że murawa może być używana tylko przez kilka godzin w tygodniu. Niektóre nowoczesne stadiony są wyposażone w system pozwalający szybko i bezpiecznie przykrywać płytę.

Plusy i minusy poszczególnych scenariuszy zagospodarowania Stadionu przy ul. Bułgarskiej

	Plusy	Minusy
Stadion dla Lecha	<p>Miasto traktuje inwestycję w klub jako element własnej promocji.</p> <p>Stadion klubowy staje się ośrodkiem rozwoju kultury kibicowania.</p> <p>Klub Lech prowadzi działalność edukacyjną w zakresie piłki nożnej, a Stadion stanowi doskonałą zachętę dla młodzieży do włączania się w zajęcia i służy promocji piłki nożnej</p>	<p>Koszt utrzymania Stadionu ponosi miasto, natomiast zysk z działalności czerpie wyłącznie klub „Lech”.</p> <p>Mimo że Stadion ma charakter miejski, inne drużyny, jak np. Warta Poznań, nie mogą z niego korzystać na równych prawach</p> <p>Stadion i jego otoczenie nie sprzyjają promocji aktywnego udziału w sporcie i rekreacji wszystkich mieszkańców.</p> <p>Rodzaj zagospodarowania przestrzeni wokół Stadionu nie przynosi zysku finansowego dla miasta, aby mogło zabezpieczyć przynajmniej częściowy zwrot z inwestycji.</p> <p>Miasto ma ograniczony wpływ na działalność klubu na Stadionie.</p>
Wielkopolskie Centrum Sportu i Rekreacji	<p>Stadion oraz przestrzeń wokół niego pozwalają na czynne zaangażowanie mieszkańców w sport.</p> <p>Dotacje ze strony miasta umożliwiają uczestnictwo w sporcie mieszkańcom o różnych dochodach.</p> <p>Zwraca się szczególną uwagę na promocję aktywności wśród dzieci i młodzieży oraz osób starszych.</p> <p>Ulokowanie obok siebie klubów sportowych, a także organizacji społecznych działających na rzecz sportu, rekreacji i zdrowia pozwala na ich lepszą współpracę i widoczność w mieście.</p> <p>Umiejscowienie klubów sportowych i organizacji działających na rzecz sportu, rekreacji i zdrowia na Stadionie może pomóc optymalnie wykorzystać dostępną infrastrukturę, wykreuje większą liczbę imprez.</p>	<p>Niekomercyjne wykorzystanie Stadionu spowoduje zwiększenie obciążeń dla budżetu miasta, który w sytuacji kryzysu nie będzie mógł sobie pozwolić na zrealizowanie większości kosztownych pomysłów.</p> <p>Nowoczesne stadiony piłkarskie nie są wykorzystywane do masowego uprawiania sportu. Przestrzeń stadionowa jest szczególnie kosztowna. Funkcje, których realizację proponuje się w omawianym rozwiązaniu, można realizować w innych obiektach np. na ponad 130 boiskach piłkarskich, które wybudowało miasto</p> <p>Poznań powinien mieć jeden reprezentacyjny obiekt piłkarski, który - w połączeniu z użytkowaniem przez pierwszoligowy klub sportowy - będzie jego wizytówką; przeznaczenie Stadionu na realizację funkcji sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców uniemożliwia realizację tego celu.</p>
Prestiżowe centrum sportu	<p>Wypracowany przez operatora zysk zasili budżet miasta, dzięki czemu będzie ono mogło przeznaczać więcej pieniędzy na wspieranie edukacji, kultury i rekreacji w Poznaniu.</p> <p>Stadion, jako obiekt klasy Elite, doskonale nadaje się na wykorzystanie do organizacji usług o wysokim standardzie.</p> <p>Przeznaczenie przestrzeni pod usługi o wysokim standardzie pozwoli osiągnąć zysk częściowo niwelując koszty poniesione na budowę Stadionu</p>	<p>Część mieszkańców, ze względu na odpłatność, nie będzie mogła pozwolić sobie na korzystanie z infrastruktury sportowej na Stadionie, przez co Stadion nie zaktywizuje ich do uprawiania sportu.</p> <p>Komercjalizacja samego Stadionu nie pozwoli na wygenerowanie zysku w stopniu wystarczającym na pokrycie kosztu jego budowy. W tym celu należałoby zagospodarować komercyjnie przestrzeń wokół Stadionu</p>
Bulwar - biznesowe centrum sportu i rozrywki	<p>Komercjalizacja przestrzeni Stadionu oraz przestrzeni wokół niego daje najlepszą gwarancję zwrotu z inwestycji, a przy odpowiednim zarządzaniu Stadion będzie na siebie zarabiał. Tak jak w scenariuszu nr 3 zarobione pieniądze będą mogły zostać przeznaczone na realizację zadań miasta z zakresu edukacji, kultury i rekreacji.</p> <p>Wielofunkcyjność Stadionu oraz otaczającej go infrastruktury gwarantuje, że usługi będą atrakcyjne dla szerokiej grupy mieszkańców, szukających nie tylko rekreacji, ale również rozrywki.</p> <p>Połączenie różnych usług oznacza, że mieszkaniec będzie w jednym miejscu mógł pójść na kręgle, zjeść razem z rodziną obiad, zrobić zakupy i pójść do kina lub na przedstawienie.</p>	<p>Połączenie różnych funkcji sprawia, że Stadion i jego otoczenie przestają kojarzyć się z promocją sportu i zdrowego trybu życia.</p> <p>Zaciera się różnica między stadionem a centrum handlowym.</p> <p>Tego typu rozwiązania odchodzą od etosu sportu jako wysiłku i samodyscypliny na rzecz prostej przyjemności masowej rozrywki.</p>

6. Sondaż deliberatywny

6.1. Na czym polega metoda?

W konsultacjach społecznych dotyczących zagospodarowania stadionu przy ul. Bułgarskiej zdecydowano się zastosować uznaną w świecie metodę **Sondażu Deliberatywnego**. Została ona opracowana przez prof. Jamesa Fishkina z Uniwersytetu Stanforda w Stanach Zjednoczonych.

Sondaż Deliberatywny wyróżnia połączenie funkcji debaty publicznej z reprezentatywnością wyników. Polega on na przeprowadzeniu dwukrotnego sondażu przedzielonego debatą i spotkaniem z ekspertami. Debata odbywa się w oparciu o alternatywne scenariusze działań w rozważanej sprawie.

Sondaż deliberatywny ma na celu zebranie opinii mieszkańców, którzy dysponują odpowiednimi informacjami dotyczącymi dyskutowanej kwestii. Dlatego właśnie uczestnicy otrzymują pakiety informacyjne, a swoje przekonania mogą porównać z przekonaniami innych osób w trakcie debaty.

W przygotowaniu i realizacji sondażu oraz debaty uczestniczą przedstawiciele władz, organizacje społeczne, instytucje naukowe. Informacja o rezultatach konsultacji jest przekazywana innym mieszkańcom za pośrednictwem mediów.

Sondaż deliberatywny dotyczy spraw ważnych społecznie nie tylko w wymiarze lokalnym. Metoda była już wykorzystywana w konsultacjach na poziomie regionu, kraju, Europy. Więcej o metodzie można przeczytać tutaj: <http://www.ps2012.pl/index.php/Deliberacje> oraz <http://cdd.stanford.edu/>.

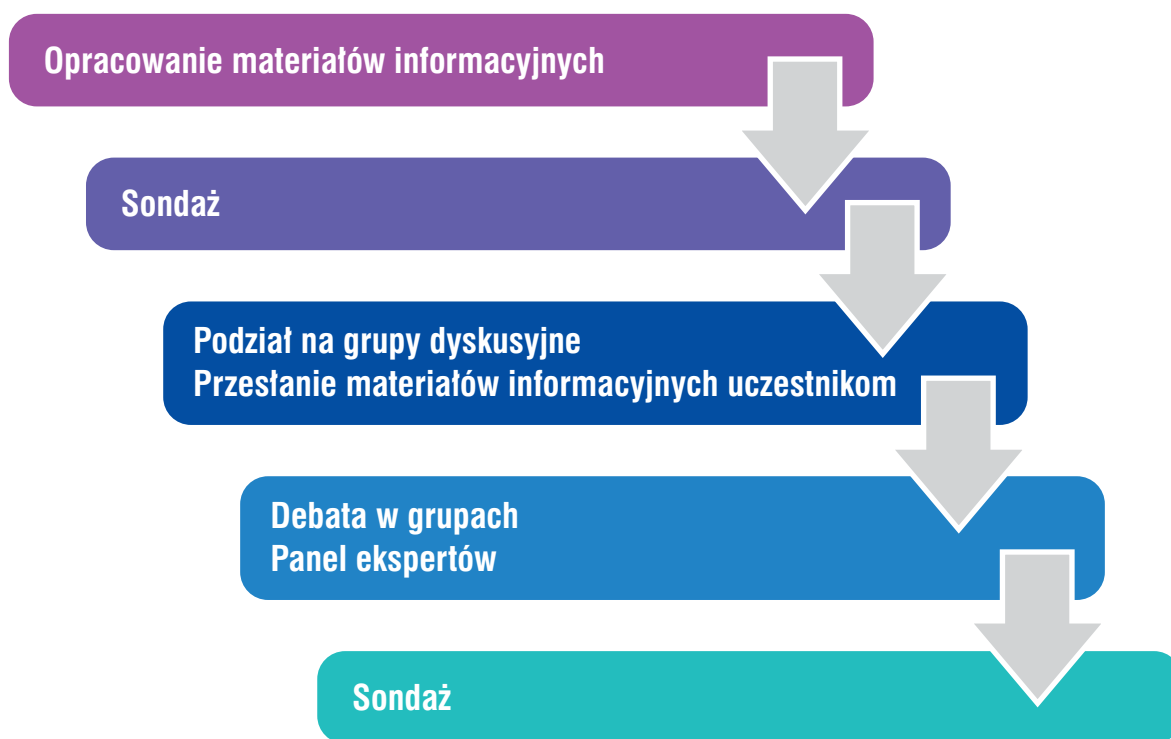
6.2. Jak przeprowadza się sondaż deliberatywny?

Sondaż deliberatywny ma kilka etapów:

- 1) Przygotowanie materiałów informacyjnych, w tym opracowanie alternatywnych propozycji działań w sprawie, której dotyczą konsultacje,

we współpracy z przedstawicielami władz, organizacjami społecznymi, ekspertami;

- 2) Przeprowadzenie sondażu na reprezentatywnej próbie osób;
- 3) Przesłanie pakietów informacyjnych osobom zaproszonym na debatę. Zapoznają się one z otrzymanymi materiałami przed przybyciem na spotkanie ;
- 4) Zorganizowanie jedno- lub dwudniowej moderowanej debaty w grupach mieszkańców, połączonej ze spotkaniem z ekspertami i politykami. Uczestnicy debaty zadają ekspertom i politykom pytania dotyczące dyskutowanej sprawy;
- 5) Końcowy sondaż. Ankieta jest wypełniana samodzielnie przez uczestników debaty.

**Pierwszy sondaż deliberacyjny w Polsce
zostanie przeprowadzony
21 listopada 2009 w Poznaniu**

Projekt Społeczny 2012
Instytut Socjologii
Uniwersytet Warszawski
ul. Karowa 18
00-927 Warszawa
www.ps2012.pl

POZnań*
* Miasto know-how